

MTBT KÖNYVTÁRI ADATLAP

nyilvántartási szám: 445

Szerző:	Fodor Pál
Cím:	Turbék Szulejmán Szultán szigetvári Türbevára a 16-17. századi oszmán-török forrásokban
Eredeti cím:	
Fordította:	
Kiadás helye és éve:	Budapest, 2020.
Kiadó:	Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Oldalszám:	176
Nyelv:	magyar
Copyright:	Fodor Pál, 2020 Bölcsészettudományi Kutatóközpont, 2020
ISBN:	978 963 416 207 0
HU ISSN:	2677-1608
Elektronikus változat:	
Példányszám a könyvtárban:	1
A kötetet a Magyar-Török Baráti Társaság vásárolta 2020-ban	

„Szulejmán szultán a kor mércéi szerint elaggott korban, 72 évesen indult – mint utóbb kiderült – utolsó hadjáratára. Nagybeteg volt, de úgy érezte, tartozik magának és hadseregének azzal, hogy rendet teremtsen a magyarországi területeken, amelyeket több évtizedes, nehéz harcokkal szerzett meg a birodalomnak, de amelyeket az utóbbi időkben a magyar végvári harcosok és a magyar (török szemmel: bécsi) király seregei folyamatosan támadtak.

1566. április 29-én kelt útra azzal a céllal, hogy az oszmán birtokokat leginkább veszélytető három magyar „fővár”: Szigetvár, Eger és Gyula közül minél többet elfoglaljon, s hogy egyszer s mindenkorra stabilizálja a védnökségét élvező Erdélyi Fejedelemséget. Edirne után már nem tudott lóra ülni, ezért kocsin tette meg a hátralévő utat. Augusztus 9-én ért Szigetvárra, díszes sátorvárosát a vártól keletre található szemlékhegyi-zsibóti (ma turbéki) szőlőhegyen verték fel, ahonnan jó rálátás nyílt a várra. Innen figyelte, ahogy katonái irtózatosszerű erőfeszítéssel lépésről lépésre hatolnak előre a négy részből álló és egy mesterséges tó közepén elnyúló Sziget városában és külső várában. Minél nagyobb részt tudhatott magáénak a várból, annál jobban fogyott az ereje. A következő hónap elején már csak hálai járt belé a lélek, s szeptember 7-én éjjel egy és két óra között – ahogy Istvánffy Miklós magyar történetíró tudta – »betegségtől s vénségtől is megnehezdedvén, s megveszett első szárcsontjának fájdalomához hasa folyása is rája érkezvén« sátrában meghalt. A sors ezúttal nem volt kegyes hozzá, nem élvezhette még egyszer a siker ízét. A diadal ugyanis, amelyik tizenharmadik hadjáratát koronázta (volna) meg, kicsit később, déltájban következett be, miután Zrínyi Miklós, a szigetvári vár kapitánya maradék katonái élén kiment a lángokban álló belső várból, és hősi halált halt a vár hídján.

Azon a helyen, ahol Szigetvár 1566. évi ostroma idején a szultán sátrát felverték és ahol a vár elfoglalása előtt néhány órával elhunyt uralkodó holtteste 42 napig feküdt a földben, az 1570-es évek közepén emléktűrbét (sírkápolnát) építettek Szulejmán tiszteletére. Hamarosan újabb épületeket (mecsetet, derviskolostort, kaszányát, védőpalánkot) emeltek körülötte, és az egykori táborhelyből az oszmán világ egyik kedvelt kegy- és zarándokhelye lett.

Az oszmán-törökök kiverése után a kegyhely elpusztult, de a helyiek sokáig emlékeztek rá, s jószerivel csak a huszadik században felejtették el, hol is volt egykor. Az utóbbi évek történeti, történeti földrajzi, geofizikai, környezettörténeti kutatásai és régészeti ásatásai nyomán ez a maga korában különleges hely egyre jobban feltárulkozik előttünk.

A „Türbeváros” létrehozásának körülményeibe, működésébe és mindennapi életébe nyújtanak betekintést azok a 16–17. századi oszmán-török források, amelyek a kötetben eredetiben és magyar fordításban olvashatók.

TARTALOM

A Türbeváros megszületése és működése	7
A Türbeváros a Szokollu Mehmed nagyvezír kegyes alapítványairól készült összeállításban (1574/1896)	33
A Türbeváros és tágabb környezete a szultáni tanács rendeleteiben (1568–1586)	37
A Türbeváros a szigetvári szandzsák 1579. évi összeírásában és 1592. évi timár defterében	103
A Türbeváros a 16–17. századi oszmán-török zsolddefterekben	123
A Türbeváros a 16–17. századi oszmán-török elbeszélő forrásokban	157
Személynévmutató	171
Földrajzinév-mutató	175